

ÅRSPLAN FOR TROLLSKOGEN BARNEHAGE

2023 - 2026

Å få

ei lita hand

inni ei stor hand

det er ingen småting

her vi går

di vesle hand

smygande inni mi

ingenting

er større enn det.

-Oskar Stein Bjørnlykke,

Det største i livet (2021)-

1.0 VELKOMMEN TIL TROLLSKOGEN BARNEHAGE

Vi ser frem til et nytt spennende år for store og små i barnehagen vår.

Trollskogen barnehage drives etter Lov om barnehager og Rammeplan for barnehagen. Årsplanen gir informasjon om de overordnede og langsiktige målene i barnehagen og våre tiltak for å nå disse.

De ansatte i barnehagen skal benytte årsplanen som et arbeidsdokument.

Foresatte skal gjennom planene få et godt innblikk i barnehagens arbeid, og se en klar sammenheng mellom de konkrete aktivitetene, de overordnede målene og den praksis som utøves i barnehagen. Barnehagens årsplan ble fastsatt av SU (Samarbeidsutvalget) 12.09.23.

Med vennlig hilsen

Vera Sørstad,

Daglig leder

INNHold

1.0	Velkommen til Trollskogen barnehage	s. 1
2.0	Barnehagens verdigrunnlag og visjon	s. 5
3.0	Barnehagens profil	s. 8
4.0	Satsingsområde	s. 10
5.0	Barnehagens formål og innhold	s. 11
6.0	Overganger	s. 19
7.0	Barnehagens samarbeidspartnere	s. 20
8.0	Trollskogen barnehage – en pedagogisk virksomhet	s. 22
9.0	Årskalender	s. 24

I.1 OM TROLLSKOGEN BARNEHAGE

Trollskogen Barnehage ligger på Ikenberget i Alversund og består av 5 avdelinger. Barnehagen har en friluftsavdeling. I tillegg til store og gode lokaler har vi også et stort og variert uteområde. Våren 2023 ble uteområdet være ferdig oppgradert med nye lekestativ. Vi har også etablert to faste turområder med lavvoer oppe i skogen mot Tveitavarden.

Trollskogen barnehage er en andelsbarnehage hvor alle foreldre eier hver sin andel. Styringsorganet består av eierstyre, samarbeidsutvalg, foreldreråd (andelshavere) og årsmøte. Vi er medlemmer av PBL (Private barnehagers landsforbund).

VÅRE AVDELINGER

Tussilago	Småbarnsavdeling med 14 plasser og 4/5 ansatte
Linnea	Småbarnsavdeling med 14 plasser og 4/5 ansatte
Myosotis	Storbarnsavdeling med 22 plasser og 4 ansatte
Nemorosa	Storbarnsavdeling med 22 plasser og 4 ansatte
Trifolium	Friluftsavdeling/Storbarnsavdeling med 22 plasser og 4 ansatte

Godt å vite
Eg trudde det var eg
som heldt handa di
så fast
Men no
når eg løyser grepet
er du like nær

I.2 KONTAKT OSS

Foreldre i barnehagen kan kontakte oss via Kidplan, og i tillegg kan vi nås på telefon og e-post.

Barnehagens hovednummer er 56354460. Du vil få ulike tastevalg når du ringer dette nummeret.

Daglig leder: Vera Sørstad

E-post: post@trollskogen-barnehage.no

Assisterende styrer: Merethe Skauge

E-post: merethe@trollskogen-barnehage.no

Tussilago

avd-tussilago@trollskogen-barnehage.no

Telefon: 90 28 63 87

Linnea

avd-linnea@trollskogen-barnehage.no

Telefon: 90 28 64 73

Myosotis

avd-myosotis@trollskogen-barnehage.no

Telefon: 90 28 59 78

Nemorosa

avd-nemorosa@trollskogen-barnehage.no

Telefon: 90 28 59 47

Trifolium

avd-trifolium@trollskogen-barnehage.no

Telefon: 95 15 04 66

2.0 BARNEHAGENS VERDIGRUNNLAG OG VISJON

2.1 VÅRT VERDIGRUNNLAG

Barnehagens visjon og verdigrunnlag handler om hvilke grunnverdier vi bygger vår pedagogiske praksis på. Rammeplanen sier: «*Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid*».

I praksis betyr dette at alt vi tenker og gjør i barnehagen skal ta utgangspunkt i vår visjon og vårt verdigrunnlag. Det handler om at de verdier og holdninger vi bygger vår pedagogiske virksomhet på, skal ligge til grunn for at det pedagogiske innholdet vi velger å fylle vår barnehage med. Vårt syn på barn og tenkning om hva som er bra for barn og til barns beste, styrer våre holdninger og handlinger.

Vi har et overordnet prinsipp vi jobber etter i Trollskogen barnehage – barns beste (jf. Barnekonvensjonen). I dette ligger opplevelse av livsglede, fellesskap, mestring, følelsen av egenverd og god helse. Barnehagen er en viktig del av barns livsmestring. Dette handler om å utvikle seg som individ, fungere i gruppe og i samspill med andre. Dette er grunnleggende elementer for utvikling av sosial kompetanse. Vi observerer og skaffer oss oversikt over hva som rører seg i barnegruppa til enhver tid. Ved å samtale med barna, delta i lek og være gode rollemodeller vil vi være aktive i forhold til barnas sosialiseringssprosess. Barna skal gjennom hele barnehageåret lære om sosiale regler, ta og opprettholde kontakt med andre, vise hensyn og kunne sette seg inn i andres situasjon – utvikle empati. Vi vil styrke barns selvfølelse gjennom å anerkjenne barnets styrker og ferdigheter.

«Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehagen, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt. Barnehagen er også en forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet og bidrar til å legge grunnlaget for et godt liv» (Rammeplanen).

Barnehagealderen har en unik verdi, hvor grunnlaget for resten av livet dannes. Derfor er trygghet, tilknytning og relasjonsbygging viktig for oss. Å anerkjenne barn vil si å møte det enkelte barn som individ, med rettigheter når det gjelder egne tanker og følelser. Vi møter barn som fullverdige mennesker med tanker, meninger og følelser i det livet de lever som barn, og samtidig ser vi på de som mennesker som vokser opp og utvikles til gode samfunnsborgere. Barns utvikling og syn på seg selv skjer i samspill med andre. Ved å legge til rette for trygge relasjoner, nysgjerrighet, inkluderende lek, vennerelasjoner og lekekompetanse bidrar vi til å gi barna en god start på livet. Vi skal støtte barn i å lære seg å ta hensyn til andre og lære hvordan de skal avveie egne behov i forhold til andres behov. Vi ønsker å fylle barnas

ryggsekk med opplevelser av livsmestring, gjennom blant annet å klare nye ting, mestre utfordringer, skape gode relasjoner med andre, stole på egen identitet og ta selvstendige valg.

Enkelt regnestykke

Jeg har en

halv klem

hvis du har den

andre halvparten

kan vi legge dem

sammen til en

og dele

på to

-Arild Vedvik-

2.2 VÅR VISJON – TRYGGE, NYSGJERRIGE OG LEKNE BARN

Visjonen forteller hva som er viktig for oss i hverdagen. Vi har tilstedeværende, støttende og lekne voksne som har stor betydning for barnas trygghet, nysgjerrighet og lek.

TRYGGE

Vi vil gi **trygghet** til både barna og foreldrene. Trygge omgivelser, trygge og forutsigbare voksne, trygge rammer og rutiner. Vi har omsorg for enkeltbarn og deres plass i fellesskapet. Alle skal kunne utfolde seg, samt utforske omgivelsene, egne talenter, egne grenser og ha trygghet på at de kan være seg selv. Trygghet er en forutsetning for at barn skal utforske og for å oppleve mestringsfølelse i hverdagen.

NYSGJERRIGE

Vi vil stimulere barnas medfødte og iboende **nysgjerrighet** og **skaperevne**. I Trollskogen barnehage ønsker vi å stimulere barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær med utgangspunkt i barnas medvirkning og i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem.

LEKNE BARN

Omsorg, **lek** og læring må sees i sammenheng med hverandre. Lek er en stor og viktig del av barnets hverdag. Gjennom en lekende måte å delta i verden på lærer barnet. Leken kjennetegnes ofte av glede og kreativitet. Barnet skaper sin egen verden, tar rollen som en annen, eller lærer mer om å være der det er i livet, akkurat nå. Når barn leker oppstår det som oftest vennskap, og barnet lærer dermed å omgås andre mennesker. **Leken har først og fremst en verdi i seg selv - å leke er gøy! Lek og vennskap er en av de viktigste ingrediensene i en god barndom, og vi prioriterer derfor leken høyt i Trollskogen barnehage.**

3.0 BARNEHAGENS PROFIL

3.1 FRILUFTSLIV

De viktigste møtene skjer når barna leker. Å være i og bruke naturen bidrar til allsidig utvikling og til god helse. Naturen lokker oss til utforsking, gir oss nye oppdagelser og mulighet til å utfolde oss. Den stimulerer til lek, nysgjerrighet og fantasi og bidrar til kreativitet og samspill med andre. Naturen er en god opplevelsarena og gir oss et allsidig og stimulerende læringsmiljø.

Barn i barnehagen er kroppslig i sin væren, og barnehagen må legge til rette for at barna får være fysisk aktive, som igjen vil kunne gi bedre psykisk helse. Fysisk aktivitet og det å være i bevegelse har en egenverdi og en nytteverdi.

For at barn skal lære seg å mestre en risikosituasjon så er det nødvendig at barn får erfaringer om risikolek. Gjennom tidligere erfaringer fra risikosituasjoner vil det gi barna kroppslige ferdigheter og erfaringer som har stor betydning for hvordan barn lærer å håndtere risikokilder. Barna vil utvikle kroppslige ferdigheter som muliggjør en riktig reaksjon og dette vil gjøre barna mer robuste.

Naturen gir barn førstehåndserfaringer. Førstehåndserfaringer er det vi erfarer gjennom bruk av sanser. Det er informasjon vi får gjennom å bruke kroppen, og det er informasjon vi trenger for å kunne lære noe. Det du opplever og sanser selv med kroppen, påvirker følelsene dine. Følelser påvirker evnen til å huske. Det gir erfaringer som åpner for ny innsikt og forståelse – læring.

VÅRE TILTAK:

- Tar i bruk naturen for å gi barna gode naturopplevelser i hverdagen.
- Gi barna tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek.
- La barna lære gjennom å bruke kroppen.
- Barna skal få opplevelse av tilhørighet og styrker konsentrasjonen.
- Gi barna erfaringer uansett hvilke ferdigheter og ressurser de har.
- Barna får utforske sine egne og omgivelsenes grenser gjennom spennende risikofylt lek.
- La barna være aktive gjennom lek og utforsking.
- La barna kjenne mestring og glede for å styrke livskvalitet og trivsel.
- Gi barna en positiv selvoppfatning og legge grunnlaget for gode helsevaner.
- Utforske og være nysgjerrige sammen med tilstedeværende voksne.
- Barna skal gjøre erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen.

3.2 REGGIO EMILIA

Trollskogen barnehage er inspirert av Reggio Emilia filosofien. Det betyr at vi lar oss inspirere av tankesettet samtidig som vi holder fast på vårt eget opphav og vår norske kultur og kulturarv. Reggio Emilia filosofien bygget på et helhetssyn på barn og hvordan barn lærer. Denne måten å tenke om barn på er forankret i en respekt for barnet og en overbevisning om at alle barn er født rike og intelligente, med en sterk drivkraft til å utforske verden. Vi skal legge til rette for at barna skal få være undrende og nysgjerrige.

Barn har en særegen lyst til å lære og tilegne seg kunnskap. Når barn lykkes med sitt mestringsforsøk, bør omsorgspersonen dele glede over å ha fått noe til heller enn å fokusere kun på resultatet. Da lærer barnet at det kan lære, noe som er viktigere enn å få høre at det er flinkt.

Reggio Emilia filosofien har tro på menneskers muligheter, og legger vekt på solidaritet, samarbeid og kritisk tenkning som utgangspunkt for en verden med dype demokratiske verdier. Med et demokratisk fellesskap som ideal, ønskes ulike syn velkommen fordi møter mellom ulikheter bidrar til utvikling av nye kunnskaper.

Reggio Emilia filosofien står for en pedagogikk i stadig utvikling og endring, blant annet i takt med samfunnets endringer og ut fra barnas behov. Arbeidet i Reggio Emilia er ikke noe man kan kopiere eller ta over, men man kan la seg inspirere av grunntanken og filosofien, for deretter utvikle den ut fra egne forutsetninger og sitt eget miljø.

VÅRE TILTAK:

- Barna skal få mulighet til å tilegne seg ny kunnskap ved å legge til rette materialer og aktiviteter.
- De voksne skal møte barna med en dyp respekt.
- De ansatte skal være til stede, støtte og inspirere barna.
- De ansatte er overbevist om at alle barn er født intelligente og med en sterk drivkraft til å utforske verden.
- Det pedagogiske grunnsynet bygger på at hvert enkelt individ – sammen med andre – konstruerer egen og felles kunnskap og kultur.
- Barna skal få lære gjennom å konstruere sin egen kunnskap gjennom samhandling med andre barn, omgivelsene sine og kompetente, nysgjerrige voksne.

4.0 SATSINGSOMRÅDE

4.1 NÆRMILJØ OG SAMFUNN

En god oppvekst kan beskrives som en tilværelse av trygg og stabil tilknytning til omsorgspersoner, gode voksenmodeller, en god barnehage og barnas nærmiljø. Barn lærer på ulike måter og de trenger å bruke alle sansene sine for å lære. Sansene er et «vindu» mot resten av verden.

Barnehagen kan sees på som barnas lokalsamfunn. Alle barn og voksne er viktige for fellesskapet og alle har noe de kan bidra med. Vi oppmuntrer barna til å delta i fellesskapet. Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Rammeplanen sier at gjennom utforsking, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden. Barna skal få like muligheter, fremme likestilling og motvirke diskriminering, fordommer, stereotyper og rasisme.

Barnehagen er første trinn i utdanningsløpet og skal legge grunnlaget for utvikling, læring, danning og demokratisk deltakelse. Gode barnehager åpner verden for barna. Alle barn er forskjellige og skal få den støtten og tryggheten de trenger for å utvikle sin identitet og være en del av fellesskapet i barnehagen.

Kulturelt mangfold er en naturlig del av barnehagehverdagen. Barnehagen skal bidra til at barna får forståelse for og slutter opp om demokratiske verdier og normer som ligger til grunn for det samfunnet vi har i dag. Det pedagogiske grunnsynet bygger på at hvert enkelt individ – sammen med andre – konstruerer egen og felles kunnskap og kultur. Med et demokratisk fellesskap som ideal, ønskes ulike syn velkommen fordi møter mellom ulikheter bidrar til utvikling av nye kunnskaper.

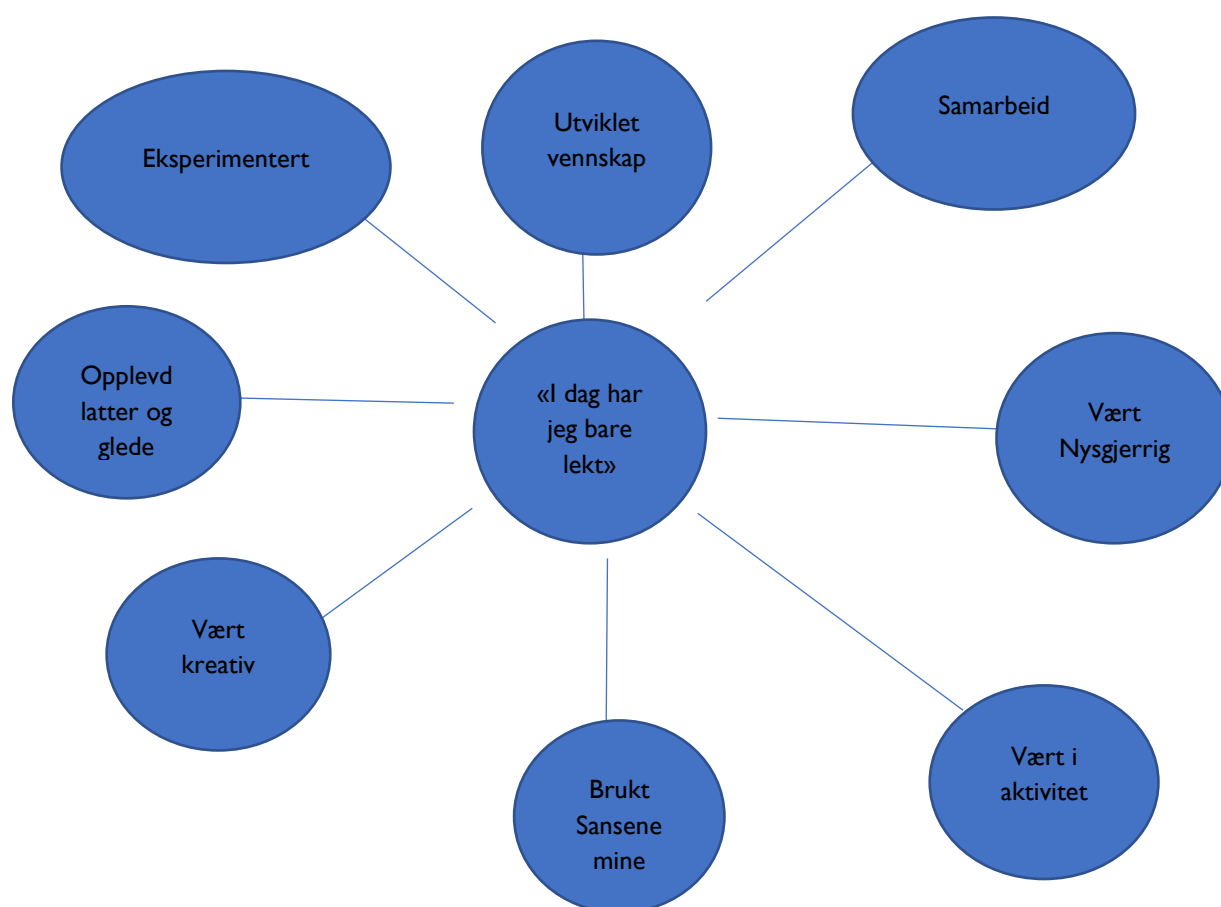

VÅRE TILTAK:

- Barn skal få lære å konstruere sin egen kunnskap gjennom samhandling med andre barn og omgivelsene sine.
- Vi skal ta utgangspunkt i det nære i barnas liv, som f.eks. familien og barnehagens inne og uteområde, hvor kommer jeg fra, kunstuttrykk, ulike kulturer, levesett og arbeidsplasser.
- De ansatte er kompetente og nysgjerrige voksne.
- Vi skal ha et nært samarbeid mellom hjem og barnehage.
- Barnehagen skal tilrettelegge for meningsfulle opplevelser.
- Støtte opp om barns lyst til å leke, utforske, lære og mestre.
- Barna skal lære å forholde seg til mange mennesketyper.
- Barna skal lære seg hvordan de skal innrette seg og påvirke omgivelsene.
- Barnehagen skal synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt.
- Vi vil bruke nærmiljøet vårt for styrke barnas tilhørighet og trygghet til området.
- Gjennom ukeplaner vil vi synliggjøre hvilke tema vi jobber med og konkrete mål for arbeidet.
- Planer og dokumentasjon skal være forankret i rammeplanen for barnehager og alle de syv fagområder skal være sterkt representert. Vi vil bruke DUÅ og progresjonsplanene våre som arbeidsverktøy.

5.0 BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

5.1 LÆRING – «HVA HAR DU GJORT I DAG?»

Barn lærer gjennom alt de opplever og erfarer på alle områder i barnehagen. Læring foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og med miljøet, og er nært sammenvevd med lek, omsorg og danning. Vi har en hverdag full av læring, alt vi gjør er en form for læring. Leken er en del av en stor læringsarena for barna i barnehagedagen.

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. (Rammeplanen). Aktive barn lærer mer.

VÅRE TILTAK:

- Vi møter nysgjerrige barn med åpne armer og tar oss tid til undring og refleksjon.
- Vi introduserer barna for et variert lekemiljø, etter barnas interesser.
- Vi er voksne som tør å by på oss selv og vise engasjement i det barna er opptatt av.
- Å være en del av fellesskapet er viktig for oss. I fellesskapet og i ulike omgivelser lærer vi av hverandre.
- En barnehagehverdag full av magi, der vi legger til rette for eksperimentering, med ulike materialer.
- Vi tar i bruk alle sansene våre.
- Bruker anerkjennende kommunikasjon, er aktivt deltakende, veileder og støtter barn i deres utvikling.
- Personalet bruker nærmiljø og turer aktivt i læringsprosesser.

5.2 BARNES MEDVIRKNING

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet» (Barnehageloven § 3).

Alle barna har rett til å medvirke i sin barnehagehverdag. Personalet observerer og deltar i lag med barna i lek, samtaler og annen aktivitet. Vi tar utgangspunkt i barnas interesser og bygger videre på det i prosjekter, planlegging og utforming av det pedagogiske lekemiljøet.

Medvirkning handler om en pedagogisk praksis som skaper prosesser der det sikres at alle stemmer blir hørt og at alle opplever at de har betydning for det som foregår.

VÅRE TILTAK:

- Vi ser hvert enkelt barn og er lyttende til barnet, både barnets talespråk og kroppsspråk.
- Barna får medvirke i regler.
- Barnas valg. Barna er med i prosessen med å planlegge hvilke aktiviteter som skal være med i barnas valg.
- Barna får medvirke i forhold til tema til karnevalet.
- Barnesamtaler, der barna får ytret sine meninger om sin hverdag i barnehagen.
- Lekemiljøet blir utformet etter barnas interesser.
- Prosjekter, temaarbeid og aktiviteter blir skapt ut ifra barnas interesser.
- Vi anerkjenner barnas følelser. Dette er viktig for at barna skal kunne gi uttrykk for egne behov.
- Vi er fleksible og endrer oppsatte planer utfra barnas innspill og behov.

5.3 MANGFOLD

Vi er alle forskjellig. Hvert enkelt barn skal bli sett og anerkjent for den de er. Alle skal ha en unik plass i fellesskapet. Det skal være rom for å være annerledes, vi skal bli kjent med hverandres bakgrunn, tradisjoner, likheter og forskjeller. Rammeplanen sier: «Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barns nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.»

VÅRE TILTAK:

- Vi synligjør alle landene som er representert i barnegruppen.
- Vi viser interesse og nysgjerrighet for hverandre.
- Vi synger sanger på ulike språk.
- Vi lærer oss ulike ord fra alle landene som er representert i barnehagen.
- Marker nasjonaldager og høytidsdager som er representert i barnegrupper.
- Bruk av bøker og filmer.
- Familien til hvert enkelt barn blir synligjort i form av bilder og min bok.
- Bruk av bildestøtte.

Barn er noen enestående skapninger,

og det er vi som skal forsøke

å etterligne dem,

ikke omvendt.

-Lone Dybkjær-

5.4 HJEM - BARNEHAGE

Et godt foreldresamarbeid er viktig for oss, vi tar vare på det kjæreste dere har. Det er igjennom dere vi blir kjent med barnas familie og deres verden utenfor barnehagen. Det er viktig å kunne ha et godt samarbeid, et godt samarbeid mellom barnehagen og hjemmet er med på å trygge barnet i barnehagen. For å få til et godt samarbeid er det også viktig med god kommunikasjon, informasjon og felles forståelse. Foreldre skal ha rett på medvirkning av barnehagens innhold. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnas beste som mål. Vi har sammen et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.

Rammeplanen sier «Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling», jf. barnehageloven § 1.

VÅRE TILTAK:

- Vi tar imot barn og foreldre på en god måte.
- Vi har daglig kontakt i hente- og bringesituasjoner.
- Vi tilbyr foreldresamtaler to ganger i året. Ved behov er det mulighet for flere samtaler.
- Det gjennomføres foreldremøter minst en gang i året. For helt nye barn gjennomføres det et eget foreldremøte før oppstart.
- Vi inviterer foreldre inn i barnehagen på ulike arrangementer, som juletreffest, sommerfest, foreldrekafe ol.
- Vi tar foreldres henvendelser og bekymringer på alvor.
- Gjennom foreldresamtaler, foreldremøter og brukerundersøkelser gis foreldre en mulighet til å påvirke og bidra med innspill til barnehagens arbeid med pedagogisk innhold og aktiviteter.

Hvert menneske er et
eventyr
som ikke har vært skrevet om før

-Per Fugelli-

5.5 OMSORG

Omsorg betyr først og fremst trygghet i alle situasjoner. Omsorg skal prege alle situasjoner og komme til uttrykk når barn leker og lærer, i stell, måltider og påkledning. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for.

«Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personale og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring» (Rammeplanen).

VÅRE TILTAK:

- Vi har alltid barns beste i fokus.
- Vi er opptatt av å gi barnet en god start, og skape en trygg base for hvert enkelt barn. Vi skal legge til rette slik at barn kan fortelle oss hvordan det har det. Barn som har en vanskelig hverdag, trenger trygge og varme voksne. Kontakten mellom barn og voksen, og den kvaliteten det er på relasjonen er en viktig forebyggende faktor. Et viktig verktøy for oss er barnesamtaler.
- Vi gir barn kunnskap om gode og vonde hemmeligheter. Barnehagen bidrar til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser og får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser, sette grenser for egen kropp og respekterer andres grenser.
- Vi fokuserer på relasjonene og den gode samhandlingen mellom barn, og mellom barn og voksne. I dette arbeidet bruker vi DUÅ strategier. Vi skal være lydhøre, vise nærhet, innlevelse og evne og vilje til samspill. Vi skal være gode rollemodeller, møte barn med empati, medmenneskelighet, glede, humor og omtanke. Vi skal se hvert enkelt barn.
- De ansatte skal være bevisst sin oppdragerrolle – barnet skal bli rommet og anerkjent, samtidig som det blir satt tydelige rammer for, struktur og grenser.
- Omsorg handler også om at de ansatte skal gi barnet utfordringer og noe å strekke seg etter. Samtidig skal de støtte og gi redskaper til å løse og håndtere ulike situasjoner og motstand.

Vi faller, og vi reiser oss.

Igjen og igjen.

Men vi klarer det sjelden alene.

Vi trenger hverandre.

-Kong Harald-

5.6 LEK

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes» (Rammeplanen). Samspill med andre mennesker er avgjørende for barnets utvikling og læring. Leken er en arena der disse samspillene oppstår. Her lærer barnet å samhandle med andre, å uttrykke seg selv, justere seg, etablere vennskap, lærer sosial kompetanse, sosiale spilleregler som å gi og ta, vise hensyn, vise empati, tålmodighet og respekt.

Leken er en grunnleggende livs og læringsform som barn uttrykker seg gjennom. Den har egenverdi og er en viktig del av barnekulturen. Barnet tilegner seg kunnskap gjennom leken. Barna etablerer vennskap, gjerne på tvers av alder, språklig og kulturell ulikhet. Leken gir en opplevelse av mestring som gir barnet trygghet og økt selvfølelse.

VÅRE TILTAK:

- Vi har engasjerte ansatte som ser barnet og barnegruppens behov, og som legger til rette for gode leke- og samspillsituasjoner.
- Personalet har kunnskap om når de skal ta del i lek, når de skal støtte og når de skal observere.
- Den ansatte er ansvarlig for å gi barnet inspirasjon til å videreutvikle leken, og tilrettelegge det fysiske rommet.
- Vi ser barnets perspektiv og barnets kompetanse, og tar utgangspunkt i dette i sin samhandling og kommunikasjon.
- Personalet har kompetanse og kunnskap om barns ulike lekestadier.
- Det er progresjon i det fysiske leke- og læringsmiljøet, i det materiellet som tilbys og i måten vi tilnærmer oss barnets lek.

Vi kan ikkje eige kvarandre
Tusen dikt har fortalt oss
At vi ikkje kan eige kvarandre
Men vi kan låne kvarandre
Og gløyme levere tilbake
-Arne Ruset-

5.7 DANNING

Danning er en kontinuerlig og livslang prosess, og skjer i samspill med omgivelsene og i samhandling med mennesker rundt oss. Alle barnas møter i barnehagen – og i livet ellers – er med på å danne dem til de mennesker de er. *Danning bidrar til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endring (Rammeplanen).*

Barn skaper seg selv og blir skapt i møte med andre mennesker, kultur og historie, natur og samfunn. Dannelsesprosesser er på samme tid kroppslig og mentale. Danning skjer ved at vi får erfaring og kunnskaper om omverdenen, andre mennesker og oss selv.

VÅRE TILTAK:

- Vi ansatte skal hjelpe barna å forstå at egne handlinger kan påvirke andre.
- Det er personalets ansvar at barna får gode erfaringer, god omsorg og mulighet til å leke i barnehagen, slik at de på denne måten er godt rustet til å mestre livet nå og på et senere tidspunkt.
- Alle barn skal få oppleve trygghet og stabilitet i barnehagen. Dette stiller krav til at personalet er fysisk og mentalt til stede, og har evne til å observere, lytte, støtte og anerkjenne. Det krever at personalet må være bevisst seg selv som rollemodell, og ha evnen til å justere seg, skape felles forståelse og sette positive grenser.
- Den voksnes rolle er å bli god samtalepartner, samhandlingspartner, veileder og coacher, og ikke minst vite når man som voksen må være til stede.

To liv

Millioner av år.

Vi lever kanskje i hundre av dei.

Så fint at tida mi skulle kome til å krysse

tida di.

6.0 OVERGANGER

Barn og foreldre skal erfare at det er en god og trygg overgangsprosess mellom hjem-barnehage, mellom de ulike avdelingene innad i barnehagen, og mellom barnehage-skole. Barnehagen er bevisst på hvordan de sikrer at alle barn får nødvendig tid, støtte og trygghet i overgangene. Foreldre og barnehage samarbeider for at det enkelte barn skal komme styrket gjennom de ulike prosessene.

VÅRE TILTAK FOR Å OPPNÅ GOD OVERGANG FRA HJEM TIL BARNEHAGE:

- Gi foreldrene informasjon om barnehagen i forkant av oppstart.
- Foreldremøte for nye barn på våren.
- Tilbud om å besøke barnehagen.
- Tilvenningsdager i oppstarten tilpasses enkeltbarns behov, i dialog med foreldre.
- Førstegangssamtaler.
- Tett samarbeid med foreldre.

VÅRE TILTAK FOR Å OPPNÅ GOD OVERGANG TIL NY AVDELING:

- Jevnlige besøk på avdelingen de skal begynne på, våren før oppstart på ny avdeling.
- Er med den nye avdelingen på turer ol- bli kjent og bygge relasjoner med voksne og barn gjennom gode opplevelser sammen.
- Overføringssamtale mellom avdelingene.

VÅRE TILTAK FOR Å OPPNÅ GOD OVERGANG FRA BARNEHAGE TIL SKOLE:

- Vi forbereder barna på at de skal begynne på skolen. Snakker om skolen, besøker skolen og har skoleforberedende aktiviteter.
- Besøksdager på skolen.
- Lærer komme på besøk i barnehagen.
- Barnehagen skal i samarbeid med foreldre overbringe informasjon om barnets trivsel og utvikling til skolen, slik at skoletilbudet i størst mulig grad er tilrettelagt.
- Førskolebarna benytter svømmebassenget regelmessig ved skolen.
- Førskolebarna benytter klatrehallen ved skolen.

7.0 BARNEHAGENS SAMARBEIDSPARTNERE

7.1 FORELDRESAMARBEID

Initiativ og meninger fra foreldrene er med på å forme barnehagen slik den er til enhver tid. Ros, positive og konstruktive tilbakemeldinger er også med på å sette kurs og retning for Trollskogen barnehage. For at foreldrene skal kunne medvirke er vi avhengige av lydhøre ansatte som tar med seg disse innspillene videre. Foreldre har ulike forum for å ta opp ulike saker. Trollskogen barnehage har et Samarbeidsutvalg (SU) som består av minst tre foreldre og like mange ansatte. Som andelsbarnehage, er det også foreldrene som sitter i eierstyret. Styret blir valgt på årsmøte.

«Intensjonen er at disse ordningene skal gi mulighet for å ivareta foreldrenes kontakt med barnehagen på en aktiv måte, fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø» (Rammeplanen).

VÅRE TILTAK:

- Årsmøte i april.
- Foresatte velger medlemmer til styret.
- Foresatte velger representanter til SU.
- SU arrangerer juletreffest i desember og sommerfest i juni hvert år. SU organiserer arbeidsinnsatsen for hvert barnehageår. SU fastsetter også barnehagens årsplan.
- Brukerundersøkelser/foreldreundersøkelser hvert andre år.
- Gjennom foreldresamarbeid gis foreldre en mulighet til å påvirke og bidra med innspill til barnehagens arbeid med pedagogisk innhold og aktiviteter.

7.2 EKSTERNE SAMARBEIDSPARTNERE

Samarbeid er når to eller flere tjenester jobber sammen for å gi barnet et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Tverrfaglig samarbeid handler om at personer med ulike fagbakgrunn jobber sammen, til barnets beste. «Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold- og seksuelle overgrep og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages. Personalet skal kjenne til opplysningsplikten til barnevernet» (Barnehagelovens § 22).

VÅRE TILTAK:

- Vi samarbeider med Alver kommune og deltar i sektorsamlinger med private og kommunale barnehager.
- Vi samarbeider og får systematisk veiledning av Pedagogisk Psykologisk Tjeneste (PPT).
- Vi har samarbeid med spesialpedagoger som jobber i barnehagen ansatt av Alver kommune.
- Vi har samarbeid med Helsestasjonen.
- Vi har samarbeid, veiledning og kurs i regi Barnevernet.
- Vi samarbeider med barneskolene i Alver kommune.
- Vi benytter oss av råd og veiledning av Alver kommune sitt Konsultasjonsteam.
- Vi har samarbeidsavtale med NLA, tar i mot praksiselever og vi stiller med praksislærere.
- Vi samarbeider med Opplæringskontoret og er lærebedrift for fagarbeidere.
- Vi samarbeider med Politi og Brannvesenet.
- Ved behov får vi veiledning eller kurs av Barne - og ungdomspsykologisk poliklinikk (BUP).

8.0 TROLLSKOGEN BARNEHAGE – EN PEDAGOGISK VIRKSOMHET

8.1 PEDAGOGISK DOKUMENTASJON

Rammeplanen fastslår at dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet inngår som en viktig del av barnehagens arbeid. Dokumentasjon er en synliggjøring av arbeidet som gjøres i barnehagen. Vi tar utgangspunkt i forskningsbasert kunnskap og nyere faglitteratur. Pedagogisk dokumentasjon skal bidra til forandring, framdrift og fordypning ved at observasjoner gjør, dokumenteres og deles med andre, både voksne og barn, slik at det blir mulig å samtale om det de ser. Refleksjonene over slik dokumentasjon kan føre til prosesser der progresjon skapes i fellesskap.

VÅRE TILTAK:

- Reflektere over vårt arbeid og vår praksis.
- Ved refleksjon over dokumentasjon kan det føre til prosesser som skaper progresjon i fellesskap.
- Brukes sammen med barna som utgangspunkt for samtaler og aktiviteter.
- Nyttig for å skape et levende språkmiljø.
- Stimulere barnas evne til å medvirke med egne tanker og ideer i egen hverdag.
- Danner grunnlag for foreldresamarbeid og utviklingssamtaler.
- Danner grunnlag for prosjektarbeid.
- Danner grunnlag for hverdagsaktiviteter.
- Sendes jevnlig hjem til foreldre/foresatte via KidPlan i form av ukeplaner og bilder.

“Before a child speaks, it sings
Before they write, they paint.
As soon as they stand, they dance.
Art is the basis of human expression.”

-Phylicia Rashad-

8.2 VURDERING

Vurdering er viktig for å fornye virksomheten og barnehagen som organisasjon, og et systematisk vurderingsarbeid legger grunnlaget for barnehagen som en lærende organisasjon.

VÅRE TILTAK:

- Gjennom vurderingsarbeidet sikrer vi at barna får et tilbud i tråd med barnehageloven og Rammeplanen.
- For å utvikle egen praksis og gjøre endringer ved behov.
- Personalet vurderer kontinuerlig innhold, arbeidsmåter og organisering.
- Foreldre og foresatte inviteres til vurderingsarbeid gjennom foreldremøter, samtaler, foreldreundersøkelser og samarbeidsutvalget (SU).
- Barna bidrar til vurderingsarbeidet gjennom medvirkning i hverdagen gjennom prosjektarbeid, lek, samtaler og meningsytringer.

8.3 KOMPETANSEUTVIKLINGSPLAN

I Trollskogen barnehage er personalets faglige og personlige kompetanse barnehagens viktigste ressurs og en forutsetning for at barnehagen skal være en god arena for danning, omsorg, lek, læring og sosial utjevning. Vi skal være i endring og utvikling.

VÅRE TILTAK:

- Innebærer en stadig utvikling av personalets kompetanse.
- Skal heve kvaliteten på barnehagens tilbud til barn, bedre arbeidsmiljøet og opplevelsen av mestring til de ansatte.
- Kompetanseutvikling skjer på forskjellige arenaer i regi barnehagen selv og kommunen.
- Barnehagen er øvingslærerbarnehage for Norsk lærerakademi og en lærebedrift.
- Trollskogen har mottatt kompetansemidler fra Alver Kommune og skal i 2023-2025 samarbeide med NLA Høyskolen. Målet er å styrke og utvikle Trollskogen som en pedagogisk virksomhet.

ÅRSKALENDER 2023/2024

2023	2024
AUGUST • Vi ønsker velkommen tilbake etter sommerferien 16.august! • Planleggingsdager 14. og 15. august • Tilvenning for nye barn og foreldre	JANUAR • Barnehagen åpner 2. januar
SEPTEMBER • Brannvernuke, uke 38 • Foreldremøte 27.september kl. 19.00 – 20.30	FEBRUAR • Planleggingsdag 2.februar • Vinterferie uke 9
OKTOBER • Foreldresamtaler • FN-dagen 24.oktober • Høstferie uke 41	MARS • Søknadsfrist for nye barn/søsken • Barnehagedagen • Påskeferie uke 13 (27.3: Bhg stenger kl. 12.00)
NOVEMBER • Planleggingsdag 4.november	APRIL • Fotograf: 22. og 23. april • Foreldremøte 30.april, nye barn kl. 18.30 – 19.30 • Foreldresamtaler • Årsmøte
DESEMBER • Kirkevandring uke 49 • Juletefest 7.12: Myosotis, Tussilago og Linnea • Juletefest 6.12: Trifolium og Nemorosa • Luciafeiring 13.12 • Nissefest for barna	MAI • Planleggingsdag 10.5 • Besøksdager nye barn: 7.mai, 14.mai, 21.mai, 28.mai • 16. mai: Vi markerer 17. mai
	JUNI • Sommerfest 6. juni i regi SU • Tilvenning for barn som skal over på stor avdeling • Overnatting for førskolebarna 13. juni

«Men jeg er ikke verdifull for noen, jeg,» sa jenta. «Det merker jeg inni meg.»

«Hvis du merker det inni deg, så kanskje innestemmen din ikke virker?» sa Livet.

«Inne-stemmen?» sa jenta.

«Ja, du vet – alle fødes med en stemme inni seg», sa Livet.

«Den som passer på deg innenfra og hvisker deg hvorfor du er god. Men den må læres opp til å snakke, den også. Og hvis de rundt deg glemte å gjøre det, er det jo ikke rart du ikke hører den.»

«Men...er den der?» spurte jenta.

«Å ja», sa Livet. «Og snart skal den lære å synge.»

-Jannicke Langford-
-Stjernekest-